

Gorban A.

PROBLEM OF INCREASE OF EFFICIENCY OF VEHICULAR WORK OF RAILWAY TRANSPORT (1960-1980)

Investigational problem of increase of efficiency of vehicular work of railway transport, that was the important factor of high-quality organization of transport transportations. The purpose of the article is an exposure and analysis aggregates of factors, which negatively influenced on efficiency of vehicular work of railways in 1960-1980.

Keywords: railway transport, use of rolling stock.

УДК 658.14

Карпенко О.О., Семиволос І.І.

ОРГАНІЗАЦІЙНО-ЕКОНОМІЧНИЙ МЕХАНІЗМ УПРАВЛІННЯ КАПІТАЛОМ ПІДПРИЄМСТВА

Розглянуто сутність категорії «організаційно-економічний механізм», запропоновано алгоритм реалізації організаційно-економічного механізму управління капіталом підприємства для підвищення ефективності його використання.

Ключові слова: організаційно-економічний механізм, капітал підприємства, організаційно-економічний механізм управління капіталом.

Постановка проблеми та її зв'язки з науковими чи практичними завданнями. Сучасний етап розвитку економіки України супроводжується підвищенням динамічності, непередбачуваності змін ринкового середовища і посиленням його впливу на суб'єктів господарювання, що ускладнює управління їх адаптацією до мінливого оточення.

Ефективність існування підприємства в першу чергу залежить від вміння менеджерів працювати з капіталом, оскільки він відображає економічні процеси підприємства та його стан у цілому. Проблема управління капіталом є як практичною, так і теоретичною, оскільки з розвитком економіки об'єктивно ускладнюється розуміння змісту капіталу і механізму управління ним. Ця проблема набуває особливої актуальності для умов трансформаційної економіки України.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Вагомий вклад у розробку теоретичних питань щодо наукового обґрунтування сутності і структури організаційно-економічного механізму управління підприємством внесли Ю. Путятін, О. Пушкар, О. Тридід [1], З. Арабянц, Л. Берг, В. Удодов [2], В. Пономаренко, Е.Ястремська, В.Луцковський [3] та інші. Теоретична і практична розробка питань, пов'язаних з визначенням сутності і змісту капіталу підприємства, аналізом його формування і використання, застосуванням методів і засобів управління, виконана в роботах багатьох вітчизняних і зарубіжних економістів: І. Бланка, В. Відяпіна, Ю. Воробйова, В. Гриньової, М. Дороніної, М. Кизима, Дж. Кларка, В. Марченко та інших.

Невирішена раніше частина загальної проблеми. Проте залишається недостатньо дослідженою низка практичних аспектів щодо формування і ефективного використання капіталу. У зв'язку з цим виникає необхідність розробки практичних рекомендацій щодо реалізації ор-

ганізаційно-економічного механізму управління капіталом. Наукова і практична актуальність зазначених питань зумовила вибір теми даної статті.

Формування цілей статті (постановка завдання). Метою статті є визначення сутності категорії «організаційно-економічний механізм» та розробка алгоритму реалізації організаційно-економічного механізму управління капіталом.

Виклад основного матеріалу дослідження з обґрунтуванням отриманих наукових результатів. Процес управління насамперед повинен ґрунтуватися на знанні об'єктивних законів і закономірностей еволюційного розвитку складних соціально-економічних систем, їхніх підсистем і складових елементів, які можна розглядати в структурному, технологічному, соціально-економічному та інших аспектах.

У найбільш загальному вигляді під механізмом розуміють внутрішній устрій, систему будь-чого, а також сукупність станів і процесів, з яких складається яке-небудь явище [1].

В економічній літературі як синонім терміну «організаційно-економічний механізм» використовується цілий ряд інших термінів: «господарський механізм», «економічний механізм», «організаційний механізм», «механізм управління» тощо (табл. 1).

Таблиця 1

Дефініції основних понять

Поняття	Визначення
Господарський механізм [2]	комплекс органічно взаємозалежних форм, методів, засобів, структур, нормативів і інших важелів господарювання, призначених для реалізації задач і досягнення цілей виробничої системи.
Економічний механізм [4]	сукупність методів і засобів впливу на економічні процеси та їх регулювання.
Організаційний механізм [5]	інтеграційний фактор або сукупність факторів, що поєднують функціонування всіх автономних елементів у рамках цілого.
Механізм управління [3]	сукупність форм, структур, методів і засобів управління, об'єднаних спільністю мети, за допомогою яких здійснюється узгодження суспільних, групових і особистих інтересів, забезпечуються функціонування і розвиток підприємства як соціально-економічної системи.
Організаційно-економічний механізм [6]	система формування цілей і стимулів, які дозволяють перетворити у процесі трудової діяльності рух матеріальних і духовних потреб членів суспільства на рух засобів виробництва і його кінцевих результатів, спрямованих на задоволення платоспроможного попиту споживачів.

Ключовим елементом організаційно-економічного механізму є його структура [7]. У структурі організаційно-економічного механізму слід виділяти три системи: систему забезпечення, функціональну систему, цільову систему.

Система забезпечення організаційно-економічного механізму складається з підсистем правового, ресурсного, нормативно-методичного, наукового, технічного, інформаційного забезпечення управління. Організаційно-економічний механізм управління підприємством включає такі основні функціональні підсистеми: планування, організацію, мотивацію, контроль та регулювання.

Цільова система організаційно-економічного механізму містить у собі цілі і основні результати діяльності підприємства, а також критерії вибору і оцінки досягнення певних цілей і результатів діяльності підприємства.

Зміст кожної з систем та кількість підсистем у кожній з систем організаційно-економічного механізму управління підприємством залежить від типу підприємства, сфери і масштабів діяльності, ступеня впливу зовнішнього середовища і результатів діяльності підприємства та інших факторів [8].

Об'єктивною основою створення підприємств та їх подальшого ефективного функціонування є капітал. Здатність капіталу генерувати грошові потоки та створювати нову вартість обумовлюють необхідність науково обґрунтованого системного управління ним на всіх ста-

діях кругообігу з урахуванням сучасних тенденцій інноваційного розвитку виробничих структур, які орієнтовані на довгострокове економічне зростання.

В умовах ринкової економіки одним з важливих питань для керівників підприємств є формування організаційно-економічного механізму управління капіталом.

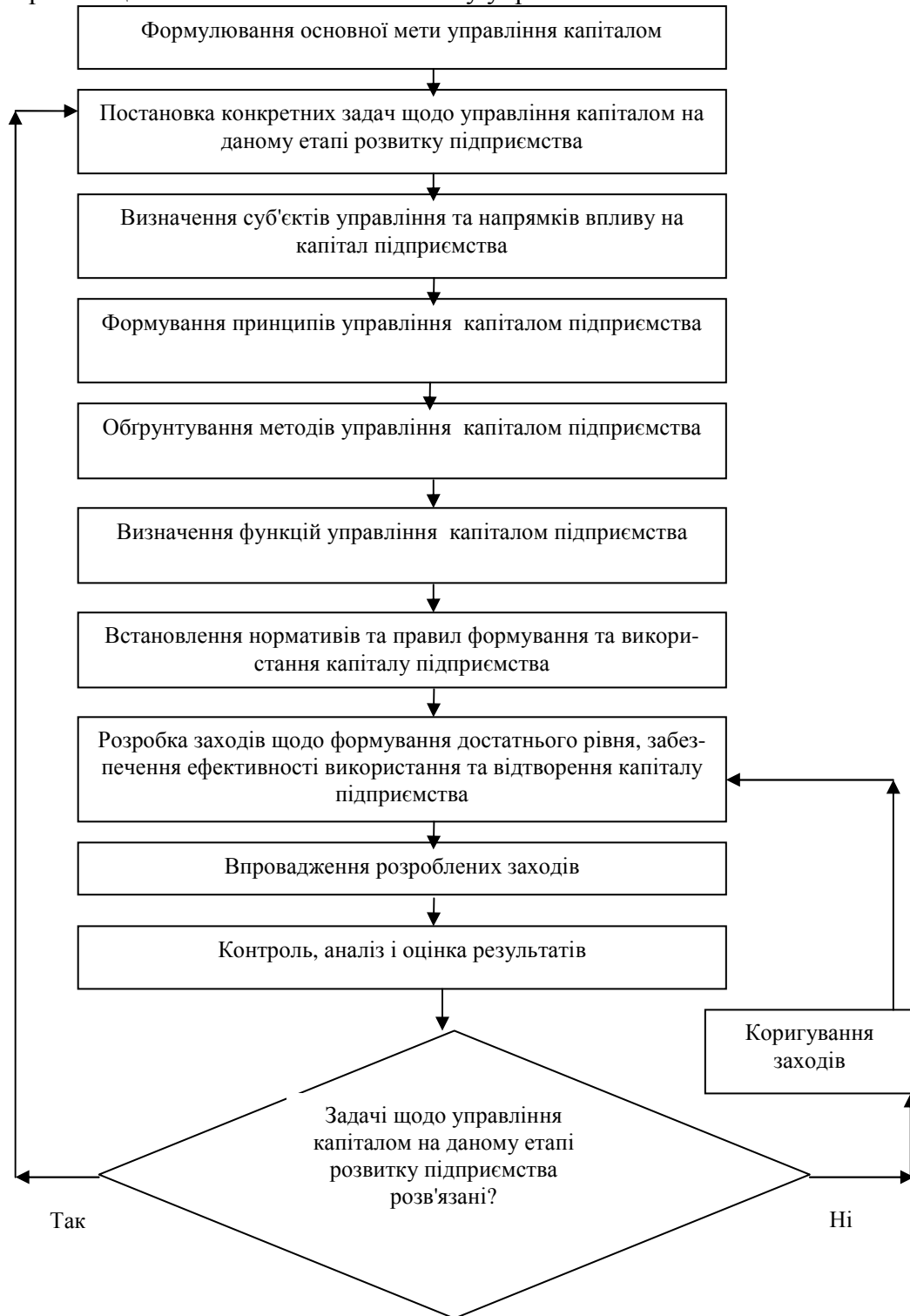

Рис. 1. Алгоритм реалізації організаційно-економічного механізму управління капіталом підприємства

Під організаційно-економічним механізмом управління капіталом підприємства розуміють систему взаємозалежних організаційно-економічних елементів (принципів, методів управління, організаційних форм, норм і нормативів), а також спеціальних функцій управління, спрямованих на досягнення цілей, пов'язаних із забезпеченням постійного відтворення

ня капіталу на основі встановлення оптимальних параметрів його обсягу і структури, ефективного використання та організації обороту [9].

Основні задачі, які можна вирішувати за допомогою організаційно-економічного механізму управління капіталом:

- формування системи параметрів управління капіталом та відповідність цієї системи умовам, в яких вона буде функціонувати;
- забезпечення ефективного функціонування капіталу;
- створення нормативної бази управління капіталом з метою обґрунтування управлінських рішень, що приймаються;
- реалізація стимулів, спрямованих на ефективне використання і відтворення капіталу;
- раціональне використання усіх видів капіталу тощо.

Організаційно-економічний механізм управління капіталом підприємства складається з таких елементів: суб'єкти та об'єкти управління; послідовність етапів впровадження та використання системи управління капіталом підприємства; функції управління капіталом підприємства; сукупність принципів та методів, які забезпечують ефективне управління капіталом підприємства. Алгоритм реалізації організаційно-економічного механізму управління капіталом підприємства наведено на рисунку 1.

Використання запропонованого алгоритму реалізації організаційно-економічного механізму управління капіталом створить основу для забезпечення високих темпів нарощування ресурсного потенціалу підприємства, дозволить підприємству в повному обсязі реалізувати його цілі та задачі, зокрема щодо ефективного використання та відтворення капіталу підприємства.

Висновки даного дослідження і перспективи подальших робіт у цьому напрямку. Потенціал управління капіталом підприємства входить до загального стратегічного потенціалу підприємства. Він впливає на динаміку стратегічного потенціалу через фактори формування та використання капіталу, здатність системи управління капіталом ефективно регулювати грошові потоки, забезпечувати зростання їх можливостей. Представлений у статті алгоритм реалізації організаційно-економічного механізму управління капіталом підприємства є орієнтованим на посилення ролі стратегічного підходу та базується на ринковому, державному нормативно-правовому та внутрішньому механізмах регулювання діяльності щодо формування та використання фінансових ресурсів підприємств.

Подальші дослідження будуть спрямовані на розробку методичних положень щодо формування організаційно-економічного механізму управління капіталом підприємства.

ЛІТЕРАТУРА

1. *Путятін Ю.О.* Фінансові механізми стратегічного управління розвитком підприємства: [монографія] / Ю.О. Путятін, О.І. Пушкар, О.М. Тридід. – Х.: Основа, 1999. – 488 с.
2. *Арабянц З.А.* Хозяйственный механизм предприятия в новых экономических условиях [Текст] / З.А. Арабянц, Л.В. Берг, В.Г. Удодов. – Краснодар: Кн. изд-во, 1991. – 303 с.
3. *Пономаренко В.С.* Механизм управления предприятием: стратегический аспект [Текст] / [В.С.Пономаренко, Е.Н. Ястремская, В.М. Луцковский и др.]. – Харьков: Изд. ХГЭУ, 2002. – 252 с.
4. *Поленчук В.М.* Економічний механізм розвитку підприємств у історичному досвіді ринкових трансформацій [Текст] / В.М.Поленчук, О.Б.Наумов // Економічні інновації: зб. наук. праць. – Одеса: Інститут проблем ринку та економіко-екологічних досліджень НАН України, 2011. – Випуск 45.- С. 189-199.
5. *Панфилов А.С.* Системный подход в организации управления предприятием. – М.: Знание, 1989. – 64 с.
6. *Организационно-экономический механизм управления предприятием / Ю. Лысенко, П. Егоров // Экономика Украины. – 1997. – № 1. – С. 86-87.*

7. Экономика предприятия: [учеб. пособие] / Под общ. ред. д.э.н., проф. Л.Г. Мельника. – Сумы: ИТД «Университетская книга», 2002. – 632 с.
8. Садеков А.А. Управление предприятием в условиях кризиса: [монография] / А.А. Садеков, В.В. Цурик. – Донецк: ДонГУЭТ, 2006. – 178 с.
9. Косінський Р.А. Організаційно-економічний механізм управління капіталом підприємства: [автореф. дис... канд. екон. наук: 08.06.01] / Р.А. Косінський; Харк. нац. екон. ун-т. - Х., 2005. – 20 с.

Карпенко О.А., Семиволос И.И.

ОРГАНИЗАЦИОННО-ЭКОНОМИЧЕСКИЙ МЕХАНИЗМ УПРАВЛЕНИЯ КАПИТАЛОМ ПРЕДПРИЯТИЯ

Рассмотрена сущность категории «организационно-экономический механизм», предложен алгоритм реализации организационно-экономического механизма управления капиталом предприятия для повышения эффективности его использования.

Ключевые слова: организационно-экономический механизм, капитал предприятия, организационно-экономический механизм управления капиталом.

Karpenko O., Semyvolos I.

ORGANIZATIONAL AND ECONOMIC MECHANISM OF CAPITAL MANAGEMENT COMPANY

Considered the essence of the category "organizational-economic mechanism", proposed algorithm implementation of organizational and economic mechanism of capital management company to improve its use.

Keywords: organizational and economic mechanism, capital of the company, organizational and economic mechanism of capital management company.

УДК 65.012

Бабина О.Є., Лозова Ю.П.

ЕКОНОМІЧНІ ІНТЕРЕСИ В СИСТЕМІ РИНКОВИХ ВІДНОСИН

Уточнено поняття «економічний інтерес» та визначено внутрішні економічні інтереси та інтереси суб'єктів зовнішнього середовища.

Ключові слова: економічний інтерес, економічні інтереси суб'єктів зовнішнього та внутрішнього середовища.

Постановка проблеми. Класична модель ринкової економіки, коли основною метою підприємства була максимізація прибутку, залишилась в минулому. На сучасному етапі глобалізації, міжнародного поділу праці, розподілу ресурсів та жорсткої ринкової конкуренції зростає актуальність питань задоволення і узгодження економічних інтересів суб'єктів ринку. Одним з ефективних шляхів запобігання протиріччям ендогенного та екзогенного характеру є гармонізація економічних інтересів. В економічних відносинах кожний контрагент прагне задовольнити свій особистий інтерес. Система економічних відносин, як сукупність інтересів всіх суб'єктів ринкових відносин, практично завжди суперечлива, оскільки інтереси суб'єктів часто протирічать один одному. Для узгодження інтересів необхідно спочатку уточнити їх поняття і визначити конкретні інтереси суб'єктів ринку.